

# TISZÁNTÚL

## ELŐFIZETÉSI ÁRA

A kiadóhivatalban átvéve:  
Egész évre ..... 16 k.  
Negyedévre ..... 4 „  
Helyben házhoz hordva:  
Egész évre ..... 20 kor.  
Negyedévre ..... 5 „  
Vidékre postán szállítva:  
Egész évre ..... 24 kor.  
Negyedévre ..... 6 „  
Egyes szám ára 8 fillér

Politikai  
napilap

Megjelenik minden nap, a hét napos  
ünnepek utáni napok kivételével.  
Szerkesztőség és kiadóhivatal:  
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 8.  
A szerkesztőség kéziratok visszaszá-  
adására vagy megőrzésére nem  
vállalkozik.  
Előfizetések és hirdetések a kiadó-  
hivatalhoz intézendők.

XIX. évfolyam 29. szám.

Nagy-Várad.

Szerda, 1913. február 5.

## Miért vár a monarchia?

### Egy előkelő katona nyilatkozata.

Egész Európát lázas háborus hangulat tartja izgalomban. A gazdasági válság ezt a hangulatot fokozza a végtelenségig. Mindenkit érint az a nagy bizonytalanság, amiben már hónapok óta vagyunk. A balkáni háboru rémes öldöklő anyala itt suhogtatja kaszáját felettünk és nem tudjuk, melyik percben és hol sujt le. Ez a bizonytalanság kíváncsivá tesz mindenkit, mert mindenki szeretné tudni, mikor fordul már jobbra vagy rosszabbra sorsunk.

Tegnap ebben a dologban alkalmunk volt egy előkelő katonatiszttel beszélni ebben a dologban. Az illető első sorban a monarchia hadseregéről nyilatkozott. E nyilatkozat igen kedvező színben tünteti fel a hadsereget. A hadsereg hangulata kitünő, ami a háboruban fődolog első és főkellék. Ez a jó hangulat, a lelkesedés hiányzott a török hadseregből, melyet eddig mindenütt megverték. A mi hadseregünk azzal a tudattal megy a háboruba, hogy föltétlenül győzni fog.

— Csak azt nem értjük, de semmi esetre sem akarjuk kritizálni a többség magatartását, hogy már eddig miért nem lépett közbe a monarchia. Hiszen eddig már két olyan alkalom volt, amikor más hatalom föltétlenül fegyverhez nyult volna. Az első alkalom akkor volt, mikor a szandzsákba benyomultak az ellenségeskedő felek. Ezt megelőzőleg ép a monarchia hangoztatta a harcoló felek előtt, hogy ha a szandzsákba belépnek, akkor nem

maradhat semleges. És mégis! Nem történt semmi, pedig alig kezdődött meg a háboru, már a harcolók bent voltak. A második eset volt a prizrendi konzul megértése. Ez magában véve oly súlyos eset volt, hogy meg kellett volna büntetni érte a szerbeket. És ez sem történt. Mindezek oly titokzatos dolgok, melyekre csak a kulisszák titkainak legfőbb őrei tudnának megfelelni.

Mi megvagyunk róla győződve, hogy elkerülhetetlen a háboru. Csak azt nem tudjuk mikor, melyik órában üt ki. Kész vagyunk rá minden pillanatban. Sőt arra is el vagyunk készülve, hogy nem egy hanem, két helyen fogunk harcolni. Ez különben már megszokott dolog nálunk. Ha hadba kellett szállni rendszeren két helyen küzdöttünk.

— A mai helyzetben, mi bár erőnkben megbizunk, mégis nagy támaszunk Románia. Erre az országra feltétlenül számíthat a monarchia és hamarabb is fogjuk igénybevenni, mint Németországot. Románia barátságos viszonyáról különben az utóbbi időben meggyőződhattunk. Hogy mit jelent nekünk Románia támogatása, azt fölösleges illusztrálnom.

— Eddig a mi véleményünk szerint Öfelsége békeszeretete odázta el az összecsapást, azonban az ő béketűrésének is vannak határai, melyet a monarchia nagyhatalmi tekintélye szab meg.

Érdekes dolgok ezek a nyilatkozatok különösen egy katonától.

Mivel azonban a háboru és béke kérdésébe másnak is van beleszólása, nem lehetetlen, hogy az egész csak katonai álmodozás marad.

## A balkáni háboru.

Drinápoly és Csataldzsa körül újra megszólaltak az ágyuk. A háboru tehát megkezdődött. Hiába minden reménykedés, a nagyhatalmak Londonban nem tudták összekotyvasztani a béke kovászát. És ma, mikor minden úgy van, amint hetekkel ezelőtt, amikor abbahagyták, csak az a kérdés aggaszt mindenkit: mennyiben lesz részünk nekünk a háboru új alakulásában?

Mig ott lenn a Balkán tüzfészkeben bömbölnek az ágyuk, ropognak a puskák, az angol király magához hivatja külügyi államtitkárát hogy informáltassa magát a balkáni helyzetről.

### Uj bolgár csapat.

London, febr. 4.

A Daily Expressz jelenti, hogy Gallipolitol keletre nagy bolgár haderő van koncentráva. Ha a félsziget valamelyik nyugati pontján görög csapatok szállnának partra, akkor az ötvenezer emberből álló török hadsereg nagyon válságos helyzetbe jutna. Ez az oka annak, hogy a török hajók nem bocsátkozhattak a görögökkel komolyabb tengeri ütközetbe. A Barbarossa Heireddin török hadi hajó a legutóbbi tengeri harcban százötvenkét halottal és sebesülten tért vissza.

### A hangulat Konstantinápolyban.

Konstantinápoly, febr. 4.

A lapok lakonikus rövidséggel közlik a háborunak újból való megkezdését. Majdnem valamennyien azt a témát variálják, hogy segítség csak Istennél van. A Diarbesti vezéreikkének ezt a fölíratát adja: Isten nagy! A Tanin figyelmezteti a kormányt, hogy ne essék bele a bolgárok által föllállított csapdába, hanem követelje, hogy

Főraktár:

Nagy-Várad  
Kossuth Lajos-u.  
FEKETE SAS  
épületben.

# Turul-cipő

Elsőrangú, elegáns és jutányos.

Főraktár:

Nagy-Várad  
Kossuth Lajos-u.  
FEKETE SAS  
épületben.

az új háború előtt Drinápolyt eleséggel el-  
láthassa. Egy másik lap feltűnőnek találja,  
hogy a nagyhatalmak annyit fáradoznak a  
háború megakadályozása körül s ebben azt  
látja, hogy a hatalmak nem biznak a bal-  
káni államok győzelmében.

**Az oroszok nem ellenzik  
Konstantinápoly elfoglalását.**

Milánó, febr. 4.

A Corriere della Séra értesülése szerint  
Oroszország megengedte a bolgároknak,  
hogy abban az esetben, ha sikerül nekik  
Csataldzsa előtt a törököket legyőzni, Kon-  
stantinápolyba bevonuljanak és a békét ott  
diktálják.

**Tűz Csataldzsában.**

London, febr. 4.

A Morningpost-nak jelentik Konstanti-  
nápolyból: A csataldzsa vonal mentén az  
összes falvak lángban vannak. Az ellenséges  
haderők hol az egyik, hol a másik ponton  
összeütköznek, de döntő eredményt eddig  
egyikük sem tudott elérni. A bolgár csapa-  
tok visszavonulnak azzal a szándékkal, hogy  
a törököket megerősített hadállásaikból ki-  
esalják és nyitl harera kényszerítsék, de a  
török csapatok azt a parancsot kapták, hogy  
minden támadást kerüljenek és kizárólagosan  
a védekezésre szorítkozzanak.

**Sikri basa jelentése.**

Konstantinápoly, febr. 4.

A kormány felhívást intézett a lakos-  
sághoz, amelyben rendre és nyugalomra inti.  
Félhívásában azt mondja a kormány, hogy  
a lakosság ne ijedjen meg, ha az ágyuk  
ujra megszólalnak, mert csak katonai gya-  
korlatról van szó. Azonban a lakosság nagy-  
on jól tudja, hogy újra folyik a háború.  
Drinápolyból tegnap nagyon kedvező szikra-  
táviratok jöttek, A város csak petróleum

nélkül szűkölködik, de elesége annyi van,  
hogy hónapokig megélhet belőle, különösen  
kétszersült továbbá rendkívül sok sajt, miután  
Drinápoly Törökországnak fő sajttermelő  
helye volt. A lakosok és a katonák lóhúst  
esznek. A drinápolyi konzulok szikratávi-  
ratokban konstantinápolyi nagyköveteikhez  
azzal a kérdéssel fordultak, hogy eszközöl-  
jék ki, hogy Drinápolyban oly helyeket kap-  
janak, ahol biztosítva vannak bombák ellen,  
vagy hogy szabad távozást biztosítsanak  
nekik.

**Csataldzsáról még nincs hír.**

Konstantinápoly, febr. 4.

A csataldzsa vonalról tegnap este nyolc  
óraig semmi hír sem érkezett. Azt a hírt,  
hogy Oroszország azzal a tervvel foglal-  
kozik, hogy a Boszporus torkolatát ostrom-  
zár alá vegye, eddig nem erősítették meg.  
A brit állomáshajó lepecsételt utasítással a  
Dardaneliák előtt álló angol hajórajhoz in-  
dult el.

**Csendőrök őrzik Konstanti-  
nápolyt.**

Konstantinápoly, febr. 4.

A városi katonai őrség behívása miatt  
ujra esendőrökre bízta a város oltalmát. A  
esendőröket a vidékről hívták be. A portát  
százötven esendőr őrzi. A hadsereghez be-  
vonult térparancsnok helyébe Huszni basa  
tábornokot nevezték ki.

**A szerbek indulnak segíteni.**

London, febr. 4.

A még itt tartózkodó békedelegátusok  
tegnap este táviratokat kaptak, a melyek  
szerint a porta tegnap táviratban arról ér-  
tesítette a bolgár kormányt, hogy hajlandó  
Drinápolyt a bolgárok által felállított föl-  
tetelek mellett átadni. Ezt a hírt eddig még  
nem erősítették meg.

**A szerbek indulása.**

Belgrád, febr. 4.

Huszonnégy óra óta rendkívül sok gya-  
logos, lovas és tüzérkatona uton van a bol-  
gár haretér felé. A szerbek a montenegróiak  
részére is küldenek csapatokat, hogy Szku-  
tari elesését kieroszakolhassák.

**Drinápoly előtti csata.**

Konstantinápoly, febr. 4.

Az Agence Ottomane értesülése szerint  
Drinápoly előtt nagy csata folyik. Csataldzsa  
előtt csak jelentéktelen előőrsi csatározások  
vannak.

Páris, febr. 4.

Musztafabasából jelentik, hogy a driná-  
polyi bombázás dörgése még ott is megzör-  
renti az ablakokat. A bolgárok számítanak  
arra, hogy a vár legkésőbb két hét alatt meg  
fogja magát adni.

Szófia, febr. 4.

Tegnap éjjel tizenegy órakor Musztafa-  
basából táviratban azt jelentették, hogy Dri-  
nápoly előtt rettenetes ágyuharc folyik. Az  
első golyó tegnap este nyolc óra hét percekor  
csapott le Drinápolyban.

Konstantinápoly, febr. 4.

A bolgárok már tegnap délután meg-  
kezdték Drinápoly bombázását. Hír szerint  
Csataldzsa körül is komoly összeütközés volt.  
A bolgárok fölgujtották Csataldzsakóit.

**A bihari választás.**

A bihari vá-  
lasztás napja minél jobban közeledik, annál  
forróbb a hangulat a kerületben. Morvay  
Zsigmond megválasztását befejezett ténynek  
tekintik, bár az ellenzék egy töredéke teg-  
nap Rigó Lórándot jelölte. A függetlenségi  
pártban a jelölés miatt kellemetlenségek  
vannak, mert a többség nem látja be a je-  
lölés helyességét. Morvay Zsigmond ma a

**A MŰVÉSZ KÉPE.**

Irta Molnár Janka.

A férfi lelke telve volt nagyszerű vá-  
gyakkal s a kis város szürke, egyhangu le-  
vegőjében magában kellett fojtani az ambi-  
ciót, magasba törekvő terveit.

Számolgatta a napokat, hogy meddig  
kell még itt szynlődni s szorongó szívvel  
várta azt az időt, mikor nagyratörő vágyait  
elérheti. Bizott magában és akaraterében,  
hogy egyszer majd őt is ünnepelni fogják  
és érezte, hogy művészete, melyet oly hosszú  
ideig kellett elfojtania, egyszer csak lángra  
kap s tüzes szikrájával az egész országot be  
fogja világítani.

A kis városban, ahol élt, körülrajongták.  
Volt benne valami, ami meglepte az embe-  
reket s nem vették észre, hogy a férfinak  
mennyre terhére van ez a kicsinyes rajon-  
gás. Ő az egész világ dicséretére vágyott s  
keresett valakit, aki megtudja érteni ma-  
gasratörő álmait.

Ott kinn messze a várostól, különösen  
megrohanták lelkét ezek a gyönyörű álmok.  
Egy társasággal jött ide s most, hogy a  
sok dicséret kifárasztotta, elbolyongott messze

az erdőbe s az a végtelen nagy esend úgy  
felüditte a lelkét . . .

A nap már lemenőfélben volt s a sűrű  
fák között, mint egy tüzes esik süttött be.  
Az egész erdő fényben uszott s az ifju mű-  
vész lelkét is úgy rabul ejtette ez a tün-  
déri fényözön. Nagyon el volt foglalva gon-  
dolataival s csak arra riadt fel, hogy egy  
fiatal leány tünt elő a fák közül. A társa-  
ság egyik tagja volt s a férfinak már ott  
feltűnt a leány bájos komolysága. Ott a  
többiek közt nem igen beszéltek egymással.  
A leány örült, hogy egy picit megszökhe-  
tett az emberek elől s őszintén szivta lelkébe  
a sok színt, napsugárt, illatot hisz a nagy  
város zajából ritkán szabadulhatott ki a ter-  
mészetbe.

Most, hogy itt a végtelen esendben ta-  
lálkoztak, egyikük sem volt meglepetve,  
mintha csak érezték volna, hogy nekik itt  
kellett találkozni . . .

— Talán maga is szereti néha kerülni  
az embereket, mint én — kezdte a fiu,  
amint közelebb értek egymáshoz.

— Higyje, el Tibor, én szeretem az em-  
bereket — válaszolt a leány és nagy sötét  
szemét ráemelte a fiura, — de most igazán

nem tudom mi hajtott ide a esendbe. Sze-  
retem a magányt és jól esik egyedül bolyon-  
gani itt a fák között, hallgatni madárdalt,  
erdei virágot szedni és nézve milyen szép a  
nap amint a kék égről bekandikál ide a  
lombok közé. Ilyent is ritkán van alkalmam  
látni. És ha néha fáradt a lelkem, úgy ér-  
zem, hogy azt csak itt a természet esendjé-  
ben ebben a ragyogással, színnel, fényzel,  
élettel teli erdőben lehet igazán kipihen-  
tetni.

— Látja én is éppen így vagyok. Néha  
menekülök, a zaj elől hogy egy másik, sok-  
kal zajosabb élet ábrándjait szőjsem. Itt kö-  
rülvesznek rajongással s mégis ebből az  
elég esendes városból úgy vágyom oda a  
zajba, ahol megtudják érteni az én ábránd-  
jaimat az én álmaimat. Ha egyszer kijutok  
ebből a kis városi fojtó légből, ha tanul-  
hatnék kedvem szerint, ha tudnám érvénye-  
síteni a tehetségemet, ha csak egyszer érez-  
ném a dicsőség mámorító hatását . . . óh!  
ez a vágyam, ez az ábrándom. Ugy-e meg-  
tudja érteni hisz magának is vannak álmai.

— Ismerem a vágyakat, az álmokat. De  
az én álmaim azok sohasem váltak be.  
Mindig mikor azt hiszem hogy már elértem

N a g y v á r a d i

**Tisztviselők Fogyasztási Szövetkeze** Rákóczi-ut. 6. szám alatt az  
fűszer-, csemege-bor és gyarmatárukban Orsolya-zárda épületében  
Telefon 769. sz. legolcsóbb bevásárlási forrás. Telefon 769. sz.

szalárdi járásban fogja megkezdeni körútját. Ma Szalárdon fog beszélni, holnap pedig a szomszédos községekben. A programbeszéd iránt nagy érdeklődés nyilvánul meg az egész kerületben.

## A tanítókról szóló törvényjavaslat

### Az iskolaszék kritikája.

Dr Olasz Béla iskolaszéki tag a közs. iskolaszék mult heti ülésén indítványt tett a tanítók fizetésrendezéséről beterjesztett törvénytervezetre vonatkozólag, azonban akkor nem tárgyalták az indítványt, hanem tegnap külön ülést tartott ebben az ügyben.

Az ülésen dr Thury László elnök.

A megnyitás után dr Olasz Béla megismételte multkorai indítványát. A tanítók fizetéséről szóló törvényjavaslat több irányban sérelmes, mert különbséget tesz felekezeti és községi, valamint állami tanítók között; megkülönbözteti fizetésben a tanítókat és a tanítónőket. Sérelmes a korpótlék eltörlése; amíg az állami tanítók magasabb lakbérrel vannak felvéve, amely a fizetéssel együtt emelkedik, addig a községi és felekezeti tanítóerőknek egyszersmindenkorra 480 korona a lakbérük. Ezenkívül a törvényjavaslat behozná a tanítók minősítését, ami a függetlenségüket támadná meg. Indítványozza, hogy keressék meg Nagyvárad város törvényhatóságát, hogy irjon fel a képviselőházhoz ezen sérelmek orvoslása iránt.

Elnök bemutatja a tantestületnek e tárgyban az iskolaszékhez beterjesztett memorandumát, amelyben szintén a törvénytervezetben levő sérelmeket sorolják fel.

A felolvasott memorandum azzal kezdődik, hogy az utóbbi időben minden munkásnak biztosították a megélhetését, csak a tanítóknak nem. A mostani törvényjavaslat csak az állami tanítók helyzetén segítene, míg a községi és felekezeti tanítókra erős sérelmeket tartalmaz. 40 év óta mindig ke-

vesebb fizetésben részesültek a tanítók, mint a más hasonló képzettségűek, amit pénzügyi állapotokkal indokoltak. Az új törvényjavaslat szerint ezután még kevesebbet kapnának pl. Nagy-Váradon, mint eddig kaptak, mert a tervezet megfosztja a tanítókat a korpótléktól, az igazgatói díjazástól; különbséget tesz férfi és nő tanító között és behozza a minősítést. Felsorolja a memorandum ezután a 7. egyetemes tanítógyűlés kívánságait. Kéri a tanítókat, hogy Nagy-Várad városa irjon fel a képviselőházhoz s kérje a törvényjavaslat olyan módosítását, miszerint módosítsák a javaslatot akként, hogy a tanítókat ne különböztesse meg a törvény állami vagy felekezeti tanítók, továbbá nekem szerint: a fizetés egyenlő legyen az állami kisebb tisztviselők fizetésével s a XI. X. és IX. fizetési osztályba soroztassanak; a lakbér ennek megfelelő legyen minden tanítónak; hagyassék meg a korpótlék és az igazgatói díj és fizetés jellegével bírjon; hagyják meg a családi és drágasági pótlékot; ne vonják meg az államsegélyt, ha az iskola fentartó a törvényesnél nagyobb díjazást ad. A sérelmek feltüntetésére táblázatot mellékelte a memorandumhoz a tantestület.

Balogh Károly fejtegeti, hogy a törvényjavaslat szerint egyes tanítók kevesebbet kapnának ezután, mint eddig.

Dr Edelman Menyhért teljesen méltányolja a tanítók működését, akiknek kezébe van letéve a jövő nemzedék. Az Olasz Béla indítványát fogadja el.

Elnök ezután összeegyezteti az Olasz Béla és a tantestület indítványát.

Gábel Jakab csekély eltérést lát a kettő között. Kívánatos, hogy a sérelmek orvoslásáért a közoktatási miniszterhez is irjon fel a város, de a felterjesztésben foglaltakat jól meg kell indokolni. Ha a különbséget az állam és más tanító, valamint a férfi és nő között megszüntetik, akkor az előlépés és lakbérkülönbség is megszűnik. Kérjék meg a minisztert, hogy szerzett jogot ne érintsen a javaslat, mert ez lehetetlen. Az igazgatói tiszteletdíjat sem lehet beszűntetni. A minősítést azonban kívánja, a nemzetiségi tanítók miatt, magasabb nemzeti szempontból. Ez Magyarországon fontos. De a minősítés ne legyen titkos, hogy esetleg a tanító orvoslást kereshessen.

Balogh Károly azt kívánja, hogy a kistisztviselőkkel egyenlően 1400, 1600, 1800 korona legyen a tanítók fizetése. A minősítés ellen tiltakozik. A nemzet ellen vétő nemzetiségi tanítókat csapják el. A tanítókra maradjon meg a fegyelmi eljárás.

Schvarcz Izidor azt kívánja, hogy a város a feliratot a többi városoknak is küldje meg pártolás végett.

Dr Olasz Béla egyesíti indítványát Balogh Károlyéval.

Kepes L. Miklós három tagú bizottság kiküldetését kívánja a memorandum elkészítésére.

Bodnár János a tantestület jelentését fogadja el.

Dr Thury László elnök szintén ellene van a minősítésnek, mert itt nem magas fizetésű, nagy állásokról van szó. A bizottság kiküldetése szükségtelen.

Ezután dr Olasz Béla indítványát fogadták el s ilyen értelemben kérik, hogy Nagyvárad városa intézzen felterjesztést a képviselőházhoz és kultuszminiszterhez és a feliratot pártolás céljából az összes törvényhatóságoknak küldje meg.

## Idegés percek.

\*

Forradalom készült tegnap az utcán. S úgy ellaposodott, széttört az egész nagy rajvonal, mintha legalább is tíz rendőrtákos kapott volna. Pedig dehogy kapott. Igaz, hogy véletlenségből nem is volt szükség rá, de esetleg megvadulhatott volna az utca és akkor ki felelt volna a betört üvegtáblákért...

Az utcán vig mozi-jelenetek játszódtak le. A Bémer-térre kiömlő nép egy gyűlésről jött, amelyet a munkanélküliek tartottak. A gyűlésen résztvett 120—150 ember. Tudvalevőleg tegnap kaptak ígéretet a várostól, hogy talán lesz munka, lesz pénz — vasárnapra. De addig türelemmel várjanak, hisz a város a legjobb indulattal kezeli ügyüket és még pénzt is oszt ki.

a boldogságot, jön egy viharfelhő és eltakarja előlem a boldogság legkisebb sugarát is. Ilyenkor azt hiszem, hogy talán nem is fog soha kiderülni. A maga álmai azonban meglátja, hogy be fognak válni. Maga akar és fog nagyot tenni, mert erős a reménye, bizik és bizhatik magában és nem is érte még csalódás. De én kérem magát, hogy ha valamikor kudarc is fogja érni, soha-soha ne hátráljon meg, hanem annál nagyobb kitartással akarjon célt érni.

A leány elhallgatott. Talán várta a férfi feleletét, de az lelkében végtelen ujjongással sóhajtott: „megtaláltalak.”

Ezalatt a napnak utolsó sugara is letűnt a hegyek mögé s ók észre sem vették, hogy sötétedni kezd. — Gyönyörű alkonyat volt, még néha-néha felvillant egy-egy fénysugar s azután eltűnt a piros korona a zöld fák között.

— Tán jó lenne visszafordulni — szólalt meg a leány; — mindjárt sötét este lesz.

— Igaza van, — válaszolt a fiú, milyen hamar megszökött előlünk a nap — és azután ránézett a leányra s hirtelen szinte félve hozzátette — milyen szép maga most!

A leány nem felelt csak olyan kedvesen megértően mosolygott a fiúra.

Tényleg nagyon szép volt. Gyönyörű hófehér arcát a hold még sápadtabbá tette s egész glóriát font ragyogó aranyhaja köré. Nagy fekete szeme könyben úszott, amint a férfire nézett s ez a tekintet a férfi sötétkép szemébe is könyeket csalt.

Sietve értek vissza a társasághoz s a leány ettől kezdve még szótlanabb lett, mint azelőtt.

... Aztán nemsokára ütött a válás

órája. A férfi elment reményeit, álmait megvalósítai...

— Ugy-e fog néha rám gondolni — kérdezte remegő ajakkal a férfi — én nem fogom magát elfelejteni soha-soha...

A leány szívet összeszorította a fájdalom... nem tudott válaszolni... A vonat kirobogott az állomásról... lassankint egészen elfölte a homály s ekkor a leánynak kitörték visszafojtott könnyei — csak a bucsuszavak csengtek fülebe: nem fogja elfelejteni soha-soha...

S aztán pár nap múlva a leány is elbuzott a csendes várostól, a fényteli erdőből. Elment messze a füstös nagy városba... boldog akart lenni s maga akarta küzdve, dolgozva kivívni a boldogságát.

## II.

Napok, hónapok tüntek tova. A leány dolgozott, tanult, az egyetemnek talán 6 volt a legszorgalmasabb látogatója. Azt akarta, hogy önállóan is megtudja állani helyét az életben. De néha csüggedés fogta el. Hiányzott valami, amire önkénytelenül, sejtelmesen ragyogott a lelke. Szerette volna, ha valaki mellette van, ragyogott egy meleg tekintet lágy pillantása után s úgy érezte, hogy gyenge ahhoz, hogy egyedül vivja ki a boldogságot.

A fiúról úgy néha-néha hallott egy-egy hirt. Hol itt, hol ott tünt fel művészetével és képeit a fővárosi tálratokon is kezdték észre venni.

S aztán megint tavasz lett. Szébb, ragyogóbb, tündöklőbb, mint az előbbiek, mintha csak a természet is ünnepelte volna

azt a nagy-nagy dicsőséget, melyet végre elért a fiú... Egy képe volt...

... A nap már lemenőfélben van s biborszínű koronája vakító fényvel vonja be az erdőt. A tündöklő lombok között egy ábrándos szemű szőke leány sétál. Az arca borongós, szemével a messzeségbe néz s úgy tetszik, mintha a távolban megtalálná azt, amit keres a boldogságnak egy pici sugarát...

Ezeket a szavakat olvasta a leány egy újságlapról s mellette egy levélben így folytatódott — akkor valakinek boldogságot jósolt itt az erdőben ez a leány... A fiú, akinek jósolta, hitt a szavának — sokszor, mikor erőt vett rajta a kétség, mikor fáradt lelke az emberek gúnyjától menekvést keresett, feltűnt előtte a leány alakja, hallotta bátorító szavait és azután megnyugodva ujjalt erővel fogott munkához.

S aztán egyszer csak kezdték észrevenni az emberek s most, hogy nézem a művem — a maga képét Olga — úgy érzem, hogy magának is van része ebben a dicsőségben, melyet végre elértem. Szeretnék gyönyörű szavakat használni, hogy megmondjam magának azt, amit érzek most, mikor olyan nagy a boldogságom. De mit tehetek? Elvisszem magához, a maga lábai elé a babérokat a boldogságomat s mögöttük meghuzódok én is, de felemelt fővel büszkén és úgy akarom magát elhozni ide az én birodalmamba. Ugy-e eljön velem, hisz maga ragyogó fényvel vonja be az én világomat...

Eddig tartott a levél... Álmodozó szemekkel olvasta a leány s remegő kézzel, de határozott betűkkel ezt a két szót írta a fiúnak: Elmegyek Veled!

De a kolomposok nem nyugodtak. Nekik ugyan beszélhet a város meg a polgármester! Népgyűlést hívtak egybe, amelyen követelték, hogy adjon a város munkát.

Egy józan polgár meg is jegyezte:

— Azért akarnak munkát, hogy sztrájkolhassanak. Mert így munka nélkül nem tudnak sztrájkolni.

Dr. Rozvány Jenő a városházára akarta vezetni a népet. Ott akart beszédet tartani.

— Ebbe nem egyezem bele, — szolt Kemény L. Ignác.

— De ha garantálom, hogy nem lesz baj belőle.

— Semmiképpen nem megyek bele. Ha ügyvéd ur ezt megteszi, nyomban kérek rendőröket.

Erre aztán elejtették e tervet. Hm... Milyen demokratikus gondolat is volt: a templom és a városháza körül dörögte volna földrengető igazságait a nép nagy fia a színes ablaku palota felé...

De nem sikerült. Pelle János okos, megnyugtató beszédet tartott. Intette a felhevült munkanélkülieket, hogy ne csináljanak botrányt, ne romboljanak, hiszen hallották, hogy a város munkát ígért. Nem lehet ezt egyik napról a másikra előteremteni. Várjunk vasárnapig. Mert ha ismét beverjük az ablakokat, akkor igazán nem érdemeljük meg a város jóakarátát.

Hallgattak rá. Megéljeneztek. Aztán kivonult a nép a Szent László-téren át a Rákóczi-utra.

Ekkor ütötte meg a forradalom szele a várost. Mi éppen a főkapitányhelyettes szobájában ültünk, amikor a szürke napi jelentések kis ügyek megbeszélése közben lihegve jött egy rendőr.

Valamit sug a főkapitányhelyettes fülebe. Ez kardot köt és elsiet. A folyosón rendőrök futkosnak, a tisztek kardja sután lityeg utánuk, lent az udvaron lovak horkantanak s a hideg szuterénből álmos arcú tolong fel a legénység.

Ezalatt az utcáról sietve vonulnak be egyes posztok. Jelentik a hirtelen fölkavarodást. Mire mi kifutunk, az izgatott tömegben egyedül egy rendőrsapka aranyozott széle csillog: — Jánossy Gyula egyedül „vonult ki”, mert a legénység nem tudott olyan hamar fölkerekedni.

Egyedül megy és mosolyogva játszik kis sárga pálcájával. Itt-ott felharsan egy bátortalan kiáltás:

— Éljen a sztrájk.

— Éljen az általános és titkos választójog!

Mire odanéz, a gyáva gyerek már lekapta a fejét. Nem lehet megtudni, hogy ki volt.

Jön egy legény és elkiáltja:

— Éljen a forradalom!

Jánossy feléje kap. S a suhanc elugrik és el kezd futni, menekülni.

Erre általános és mély röhög tört ki a tömegből.

A fő-utcán azonban rémes zakatolással fut le a sok vasredőny. A kereskedők félnek!... De nincs semmi. A nép csak ödög az utcán. A rendőrség nyugodtan bent várt. Feszültség, nehéz, ideges percek multak el, míg végre magától eloszlott a tömeg és elküldték a legénységet pihenni.

## Árvereljünk!

### Pórujjárt ügyvéd.

A mai rendkívüli súlyos gazdasági helyzetben a leggyöngébben javadalmazott hivatalnoki osztályon kívül alig van valaki, aki fizetni tudna. Ez nem jelenti azt, hogy nincs adós ebben a szegény országban. Ellenben nincs ember, aki adós ne volna. Mivel pedig a hitelezők nem tudnak csupán a hivatalnoki osztályból megélni zaklatják az összes adósokat a fizetésre. És ha nem fizet, akkor kiadják a jelszót kegyetlenül:

— Árvereljünk!

És árverelnek. Peregnek a dobok. Kótya-vetyére kerülnek az ingóságok s ha ezekből nem futja és ha van, az ingatlan is.

Különösen sokat szenvednek most a vidéki gazdák, akikről azt hiszik a hitelezők, hogy ők fizethetnek. Pedig sajnos a gazda közönség ép oly szomorú helyzetben van, mint más.

Hogy ezeknél a megszorult gazdáknál nem tudnak eredményt elérni azt az eddig lefolyt árvereltetések bizonyítják legjobban. Nem egy esetben kellemetlen következményei is vannak a nagyon firsított kényszer fizetésnek. Ilyen esetről ad most tudósítást sarkadi tudósítónk. Az esetről elhallgatjuk a neveket. Mi kiméletesebbek leszünk, mint az árvereltető fél és ügyvédje voltak.

Az adós egy sarkadi jómódu gazda, aki normális gazdasági viszonyok között bármikor az első szóra kitudott fizetni 5—6000 koronát. Most azonban nyomoruságos 286 korona kitevő adósságát sem tudta rendezni. Hiába kérte hitelezőjét, hogy várjon. Hallani sem akart róla. Perelt és árverést kért.

A napokban volt az árverés a sarkadi tanyán, ahol 10 süldőt foglalt le a végrehajtó.

Megjelent az árverésen a hitelező ügyvédje és a végrehajtó, akik kocsin mentek ki. Az árverés hírére összefutottak a szomszédos gazdák is. Az ügyvéd előre örült az árverés sikeres eredményének.

Majd sóbálványára változott azonban, mikor látta, hogy a gazdák állanak de nem vesznek részt a licitálásban. Nincs árverelő. Az ügyvéd, egy nagyváradi ügyvéd volt, azonnal kész volt a mentőeszmével. Kifutott a kocsihoz.

— Fogja, itt van 200 korona, vegye meg a 10 süldőt.

A kocsis meg is fogadta a tanácsot és 200 koronáért megvásárolta a disznókat. Mikor a gazdák látták, hogy társuk mégis bajba jutott, elkeseredetten törték ki és talán baj is lett volna, ha az ügyvéd, meg a végrehajtó a szegyénteljes, de hasznos futással nem menekülnek.

Ott maradtak azonban a kocsis, a 10 süldő, a koci meg a lovak.

— Mit csinál kend most már a disznókkal? — kérdezték a gazdák.

— Hát elhajtom haza.

— A kocsit is, meg a disznókat is?

— A bizony, a nem lehet.

— Nem ám. Tudja mit, adja el a disznókat, megvesszük mi. Hogy adja? Adunk érte négyszáz koronát.

A kocsis meg is csinálta az üzletet, a gazdák pedig visszaadták a süldőket tulajdonosuknak. A kocsis vigan hajtott a 400 koronával a vendéglőbe, ahonnan várt rá az ügyvéd, aki szentül meg volt győződve, hogy agyon fogják verni a beugratott embert. Elképzelhető öröme, mikor meglátta a szélesképű, nevető kocsist.

— Nos, hogy végzett velük. Látom nincs semmi baja! — mondta az ügyvéd és veregette a kocsis vállát, majd az asztalhoz húzta.

— Korcsmáros, egy liter bort ennek az embernek.

A kocsis szépen kezdett idogálni, miközben az ügyvéd faghatta, hogy mondja, hogy történt és mint történt.

— Hát elbántam én velük.

— Hogy-hogy?

Végül sok kezdezősködés után nagy bőbeszédűséggel elmondta a dolgot, hogy 400 koronáért eladta a süldőket.

— Nagyszerű, derék ember.

— Hát hiszen értek én hozzá. És ivott a kocsis tovább, az ügyvéd meg várt. Mikor vége volt a liter bornak, az ügyvéd kirukkolt.

— Na adja ide a pénzt, aztán induljunk.

— Indulhatunk. A pénze is itt van! — felelt a kocsis és leolvasta a 200 koronát.

— És a többi. A másik 200-at is adja ide.

— Hát mit gondol az ur? Hiszen csak kétszázat adott nekem. Itt a pénze. A többi azt én kerestem, az az enyém. És szépen összezsavart a zsebköt, amit bedugott a mellénye zsebébe.

— Az nem úgy van, adja ide.

— Ne beszéljen az ur, hanem induljunk!

Általános veszekedés lett a dolog vége, melyben már majdnem botra mentek. Végül is az ügyvéd nagy dühösen kerekelt oldott, bosszúból nem fizetvén ki a kocsis fuvardíját. Aligha fog még valaha a kocsissal árvereltetni ez az ügyvéd.

## Vármegyei hírek.

Kemény Manó aradi kavicszállító szerződéses vállalkozója Biharvármegyének is. Ő köteles ellátni a vármegye kezelésében levő közútakat kavicssal. Kemény Manónak ez óriási összegeket jelent, amit legjobban bizonyítja az, hogy több kavicsbányája van a vármegyében.

Az utóbbi árlejtéskor ő nyerte el a kavicszállítást az akkori árviszonyoknak megfelelő összegért. Azonban ez utóbbi zavaros gazdasági viszonyok mellett képtelen a szerződési árakért szállítani a kavicsot. Legalább ezzel indokolja azon kérelmét, a melyet a vármegye törvényhatóságához adott be s a melyben 15 százalékos díjfelemelést kér a vármegyétől.

Azzal is indokolja e kérését, hogy anyagi romlását idézné e vállalat elős ezért, ha a vármegye a kért összegemelést nem adná meg, még a szerződés felbontásába is szívesen belemegy a cég.

A vármegye törvényhatósága más megoldást keresett és talált is.

Ugyanis elengedte a vállalkozónak a belényesörvényesi bányából szállítandó kavics beszerzési és szállítási díja után járó 4 százaléknyi és az ajánlati egységárból kikötött 5 százaléknyi engedményt 1912. január 1-től, tehát egy évre visszamenőleg s ezenkívül 3 százalék felülfizetést ad. Így százalékokban kiesinynek tűnik ez föl, de egy összegben 113352 korona 86 fillér — a cég javára.

Ez óriási összeget póthitel utján fogja fedezni a vármegye.

\*

Biharvármegye törvényhatósága még 1911. június havi közgyűlésében nyugdíjazta Herczegh János biharpüspöki jegyzőt. Herczegh kérte a vármegyétől, hogy a Nagyvárad városnál irodavezetői minőségben eltöltött 10 évi szolgálati idejét számítsák hozzá a nyugdíj jogosultsági idejéhez. A vármegye törvényhatósága elutasította e kérelmet. Ez ellen azonban Herczeg panaszszal élt a közigazgatási bírósághoz, ahol majd két évig húzódott ez ügy, amíg végre tegnapelőtt lejött a közigazgatási bíróság rendelete, melyben utasította a vármegye alispánját annak a közlésére, hogy Biharvár-

megye és Nagy-Várad város között fenáll-e a nyugdíjviszonyosság? Herezegh János panaszkérvényében hivatkozott arra, hogy Ragány János volt városi főszámvevőnek beszámította Nagy-Várad város a vármegyénél alszámvevői minőségben eltöltött szolgálati idejét. Így valóban jogosan követelheti ő is ezt a vármegyétől. A közigazgatási tisztviselők e nyugdíj ügyét valóban jó lenne már törvényhozás útján szabályozni, mert így állandóan zavart fog előidézni minden egyes nyugdíjazási eset.

## HÍRLEK

### Tájékoztató.

- Február 5. Polgári takarékpénztár közgyűlése d. u. 4 órakor.  
 Február 8. Egyesült Biharmegyei Bank és Központi Takarékpénztár közgyűlése d. u. 5 órakor.  
 Február 9. Belvárosi Népbank közgyűlése d. e. 11 órakor.  
 Február 9. Nagyvárad Agrár Takarékpénztár közgyűlése d. e. 10 órakor.  
 Február 10. Magyar Bank közgyűlése d. e. 11 órakor.  
 Február 12. Leszámitoló és Jelzálogbank közgyűlése d. e.

### A bécsi bibornok-érsek halála

Dr Nagl Ferenc bibornok, bécsi érsek egy hónapi szenvedés után tegnap hajnalban meghalt.

Nagl érsek még nem volt öreg ember, 55 éves volt, gyönyörű karriert futott meg. Néhány évig udvari káplán és augustinumi direktor volt, majd a római osztrák Anima intézet igazgatója, onnét trieszti püspök és három évvel ezelőtt bécsi érseki koadjutor cum iure successionis, félévvel később érsek, tavaly pedig bibornok. Még csak most decemberben volt Rómában, hogy átvegye a bibornoki kalapot.

Eletének legnagyobb alkotása, mely nevét sokáig meg fogja őrizni s melynek hatása mérhetetlen, a bécsi nemzetközi eucharisztikus kongresszus rendezése. 10 bibornok, 30 tagja az uralkodó családnak, a trónörökös és 250 püspök vettek részt a kongresszuson a világ minden részéből.

Nagl érsek bizalmas embere volt az uralkodónak, ki tanácsát sokszor igénybe vette.

Halála nagy veszteség az ausztriai katolikus egyházra.

### A Kath. Kör közművelődési tanfolyama.

A nagyváradai Katolikus Kör az idén is igen gazdag programot állított egybe a közművelődési tanfolyamra. A tanfolyam első napja e hó 7-én este 6 órakor lesz a jogakadémia dísztermében. A Kör irodalmi és művészeti osztálya most küldte szét a meghívókat.

A tanfolyam programja a következő:

I. 1913. Február 7-én: a) H. Sidd. Nomenclature Blätter Nr. 1. Complet de Concert. E. Sauer. Zongorán előadja: Stachó Tibor. b) Életfóladatok és a keresztény kultúra lélektan és életörömei. Konferencia beszéd, tartja: dr. Kozáry Gyula. c) Hellendaal: Gavotte E. Grieg: An printemps. Hegedűn: Stachó Duci, zongorán kíséri Stachó Tibor.

II. 1913. Február 14-én: a) Chaminade Pierette Field Bülow Es dur rondo. Zon-

gorán előadja: Barabás Erzsike. b) A világ formáló esőndesség. Előadás, tartja: Vucskits Jenő. c) „Rode“ VII. sz. Concert. Hegedűn: Géczy Andrea.

III. 1913. Február 21-én: a) Reihold: Vöglein in den Zweigen. Chován „Magyar Lant.“ Zongorán előadja: Tóth Szerénka. b) Földbirtokpolitika külföldön és itthon. Előadás, tartja: dr. Kenéz Béla, kolozsvári egyetemi ny. r. tanár. c) Pakots József: Isten, szavalja, Vargha István joghallgató.

IV. 1913. Február 28-án: a) Schumann „Nachtstück.“ Dolmányi „Marsch.“ Zongorán előadja: Varró Zsófia. b) A kísérleti lélektan néhány eredménye; előadás tartja: Laszcsik Ernő tanítóképző tanár. c) Jensen: Nottturno Reigen. Zongorán négykézzel előadják: Varró Zsófia és Belezna Annuska.

V. 1913. Március 14-én: a) Gurlitt: Simphonietta. Előadja a kir. kath. tanítóképző zenekara. b) A nő keresztényszociális tevékenysége. Előadás, tartja: dr. Mazurek Gyula. c) Szavalat. Tartja: Szentlélek Kálmán joghallgató.

VI. 1913. Április 20-án: Záró ünnepély a premontrei főgimnáziumban külön meghívóval.

\* **Hamvazó szerda.** Elmúlt a farsang, a vigás napjának vége s elkövetkezett a megbánás, a magába szállás ideje, a nagybőjt, amelyet az Üdvözítő kinszenvedésének emlékeztetere szentelünk. Ma, hamvazó szerdán, a templomokban a pap hamuval keresztet ír le homlokunkra, hogy emlékeztessen a mulandóságra, s hogy porból letünk, porrá leszünk. Ugyanesek a mai nappal veszik kezdetüket a nagybőjti szent beszédek. A várad-olaszai plebánia templomban a nagybőjt folyamán minden szerdán lesz nagybőjti predikáció, amelyeket Imrik S. Zoltán plebános tart. Azonban az eddigi szokástól eltérőleg, az olaszai plebánia templomban nem délután 3 órakor, hanem az egész bőjt folyamán minden szerdán este 6 órakor tartatik meg a nagybőjti szent beszéd. — A várad-velencei plebánia templomban minden esütörtökön délután 3 órakor Halász Gyula plebános, a Szent László templomban pedig a nagybőjt folyamán minden pénteken délután 3 órakor dr. Vucskits Gyula tb. kanonok, esperes-plebános tartják a nagybőjti predikációkat.

\* **Vetítőest a Katolikus Körben.** Szép és elegáns közönség előtt folyt le a Katolikus Kör tegnapi vetítőelőadása is. Dr. Krüger Jenő ügyvéd, a ki egy évvel ezelőtt bejárta Svédországot, számolt be úti tapasztalatairól és ötletes, érdekes, élvezetes előadásban tárta fel a hallgatók előtt Svédország szépségeit. A színes vetített képek során bemutatta Svédország nevezetes városait, kikötőit, azután pedig gyönyörű természeti szépségeit. A közönség nagy érdeklődéssel hallgatta az előadó szavait és lelkes tapsokkal honorálta dr. Krüger Jenő szép és szellemes előadását. A vetítőesteket a Kör még február hónapban folytatni fogja.

\* **Csoportvezetői értekezlet.** A Katolikus Népszövetség csoportvezetői ma, szerdán este 8 órakor a Katolikus Kör könyvtári helyiségében értekezletet tartanak. Az értekezlet főtárgya: a népszövetségi biztositási osztály szervezése. A központból részt fog venni az értekezleten gróf Csáky Gábor, a népszövetségi központ hatalmas biztositó osztályának vezetője. Gróf Csáky táviratilag jelezte a népszövetség igazgató-

jának, hogy ma érkezik; a csoportvezetőknek azonnal szétküldtetek a meghívók, mindazon által megeshetik, hogy egyik-másik meghívót nem fogják idejében kézhez kapni, éppen azért az igazgató ez uton is kéri az összes csoportvezetőket, hogy a mai értekezleten este 8 órakor pontosan jelenjenek meg a Katolikus Kör helyiségében.

\* **Takarékpénztári közgyűlés.** A Polgári Takarékpénztár részvénytársaság ma, szerdán, délután 4 órakor tartja évi rendes közgyűlését.

\* **Feltört waggonok.** Az „Uj Nagyvárad“ tegnap délután azt írta, hogy két waggont feltörték és kiraboltak az állomáson s hogy ez ügyben detektívek nyomoznak. Érdeklődtünk a kis ügy iránt és sikerült megállapítani, hogy az egész betörési hír a „saját tudósítónk“ fantáziájának terméke. Nevezetesen úgy áll a dolog, hogy utközben az egyik waggonról leszakadt az ólompecsét. De betörésről, hiányról szó sincs. Ennélfogva a rendőrséget sem vehették igénybe, aminthogy itt nem is tudnak a betörésről.

\* **Halálozások.** Részvétellel értesülünk a sulyos gyászról, mely Boócz Jenő máv. tisztviselőt sújtotta, fiának Boócz Imrénének, 22 éves korában bekövetkezett halálával. Az elhunyt fiatalember már hosszabb idő óta sulyos beteg volt. Temetése ma, február 5-én délelőtt 10 órakor lesz Biharmegyei köz-kórházából. Böszörményi Józsefné szül. Fortuna Róza, élete 57. évében elhunyt. Temetése holnap, február 6-án délelőtt 10 órakor lesz a Téglavető-utca 38. sz. háztól.

\* **Szünet az ipariskolában.** Értesitem a t. tanoncotartó mestert, hogy f. hó 5-én — szerdán — d. u. tantestületi gyűlés miatt az ipariskolai előadások nem fognak megtartatni. — Az ipariskolai igazgató.

\* **Ha késik a vonat.** Tegnap déluton kellemetlen dolog érte az élesdi 18. órháznál a Nagy-Várad felé jövő vonatra felszállni akarókat. Ugyanis alig ért be a vonat a megállóhoz, még az utasoknak a fele sem ült be, már is elindult és dacára a pályőr tilos jelzésének, csak akkor állt meg, amikor a kalauz a vészféket megrántotta. Az ilyen kellemetlenséget könnyen ellehetne kerülni s az utasok nem maradnának le. Egyébként az ügy most a vasuti hatóság előtt folytatódik.

\* **Uj megállóhely Körösfekete-tón.** A m. kir. államvasutak kolozsvári üzletvezetősége értesíti az utazó közönséget, hogy a nagyvárad-kolozsvári vonalszakaszon, Királyhágó és Csucska állomások között fekvő „Körösfekete-tó“ megállóhelyet folyó évi február hónap 5-én délután az 506a sz. vonattal a 39. sz. órháztól az ujonnan épített 38a sz. órházhoz helyezik át. A jelzett időponttól kezdve tehát a megállásra rendszerezett vonatok már az új órháznál fognak megállani. A megállóhely áthelyezése menetrendi és díjszabási változást nem okoz.

\* **Uj tanfolyamok a Rose Nyelviskolában.** Január 1-ével új tanfolyamok kezdődnek Rose tanár ábrázoló nyelviskolájában. Mától kezdve be lehet iratkozni német, francia vagy angol nyelvzakokra. A tanítás házon kívül is történhetik. Bővebb felvilágosítást ad a nyelviskola irodája, Rákóczi-ut 3.

\* **A „Biharmegyei Gazdák Aru- és Hitelintézete Rt.“ sertéshizlaldájában (Össi-tér) hizott sertések napi áron egyenként is kaphatók.**

x **Finon** női lack chevrau barna és fehér félcipőket vetttem partiban és azokat 4 koronától kezdve árusítom. *Feketénél, Bémer-téren, Elite-kávéház mellett.* Üzletemet május 1-én Szent János-utca 3 szám alá helyezem át.

Valódi **Amerikai** és **Chasala** cipők, legjobb **Bor-lino** és **Pichler** kalapok

**REICHARD** áruháza

eégnél szerezhetők be.

x Kossuth-utca 2. sz. házban **egy emeleti kétszobás lakás** me lékhelyiségekkel f. évi május 1 re kiadó. Ertekezhetni a Polgári Takarékpénztárnál.

x **TÜZIFA** hasábos és aprítva, ugyancsak elsőrendű porosz kőszentet házhoz szállít **Weiszberger és Társa.** Telefon 688. Telep: Váradvelence, vasutnál.

x **Hirdetmény.** A Polgári Takaré- és Segélyszövetkezet 1910—1912. évi 15-ik évtársulatának törzsbevételei a reá eső osztalékkal együtt f. évi január 13-ától kezdve kifizettetnek. Az igazgatóság.

x **Szülők figyelmébe.** Legszébb és legjobb ajándék jól tanuló fiuk részére egy jó lövő flóbert. A legnagyobb örömet csakis ezzel szerezhetünk, ssemmi más ajándék nem teszi meg azt a hatást, mert a fiuk vérében már benne van a fegyver iránti vágy, ezt minden felnőtt férfi tapasztalatból tudja. Tehát a fiainknak örömet akarunk szerezni és őket a tanulásra serkenteni, úgy vegyünk **Ladányi** puskaműves Rákóczy uti üzletében, ahol jótállás mellett lehet mindenféle árban a legjobbat kapni. Töltények és fegyverjavítások, új fegyverek, lőpor és serét vadászati kellékek nagy választékban. Telefonszám: 269.

## SZÍNHÁZ

### Heti műsor:

Szerda: Varázskeringő.  
Csütörtök: Varázskeringő.  
Péntek: Varázskeringő.  
Szombat: Ezredapja.  
Vasárnap: d. u. Limonádé ezredes; este Orpheus az alvilágban.

**Hamlet.** Nem vagyunk berendezve Shakespeare darabokra. Sem mi, sem a színház. Mindnyájan nagyon elszoktunk tőle. Nem tudjuk, melyik fél hibás ezért, valószínűleg mindenki. Így azután ha mégis színre kerül egy-egy Shakespeare darab, kislül, hogy egy-két művészi alakítás mellett a keret szürke s lehetetlenné teszi a valódi sikert. A tegnapi előadásban is három igazán kiváló alakításban gyönyörködhattunk: elsősorban Tóth Elek a címszerepben, melyet tavaly mutatott be, művészetének legjavát nyújtotta; Ofélia szerepében Étsy Emília a klasszikus szerep minden szépségét kifejezésre juttatta, Sik Rezső pedig a színész szerepében pompás kabinetalakítást nyújtott. A többiekéről nem szólhatnak, mert a legjobb is csak nem volt rossz.

**Varázskeringő.** Szerdán este egy, már a nagyvárad színpadon rég nem látott, kedves melódiákkal teli operette, a Varázskeringő kerül színre, amelynek egyes számai, de különösen a bájos keringő, ma is a legnagyobb népszerűségnek örvendenek. Különös érdekessége ennek, hogy Francit Kassay Rózsi, a nagyvárad közönségnek oly hamar kedvencévé lett szubrett játsza, aki az előadás során Kerner Jenő, színházunk jeles karmesterének egy megkapóan kedves, saját szerzeményű betéjtét énekli.

**Orpheus.** Lázás buzgalommal készül a társulat operette-személyzete a vasárnap színre kerülő szenzációs reprimre: Orpheusra. De nemcsak a színpadon és a zongora-teremben folyik a betanulás buzgó munkája, hanem résztvesznek az előkészítésben a színházi szabó és a díszletfestők is, akik az új fényes kosztümöket és a remek új díszleteket készítik. A közönség körében is a legmelegebb érdeklődés nyilvánul a vasárnapi bemutatászámba menő reprim iránt.

## MULATSÁG

### A jogászbál.

Az idei farsang legfényesebb mulatsága tegnap, farsang utolsó napján, zajlott le a Vigadó gyönyörű pazar fényes dísztermében. Szépszámú elegáns, előkelő közönség jött össze a jogászok farsangzáró táncestélyére, amely a legszebb siker jegyében folyt le.

Féltíz felé egymásután érkeznek a fogatok s a piros-fehér arany színű rendező jelvényes jogászfiatalság vezet be a ragyogó terembe az asszonyok és leányok színes, szép seregét. Azután rázendít a cigány a „Nem ütök a jogászt agyon” esárdásra, megkezdődik a tánc, és a legszebb, legvidámabb hangulatban ért véget az idei farsang tüneményesen szép mulatsága, a jogászbál.

A jelenvolt hölgyek közül a következők neveit sikerült feljegyeznünk:

**Asszonyok:** Csernecky Dezsőné, Kiss Döméné, Szokolly Eleménné, Gálbory Józsefné, Huzella Gyuláné, Gowrik Akosné, Grunwald Henrikné, dr Várnai Ferencné, Buzássy Albertné, Géczy Lajosné, dr Demetrovits Elekné, Gyémánt Jenőné, Reoch Gézáné, özv. Kiss Lajosné, dr Wallner Ödönné, Bordé Ferencné, dr Verzár Istvánné, Varró Sándorné, Darvas Imréné, Ficzek Jenőné, Medvigy Ferencné, Tóth Kálmánné, Mikoska Lajosné, dr Ágoston Péterné, Poynár Ernőné, dr Sarkadi Lajosné, dr Fráter Imréné, dr Medvigy Istvánné, Buttyka Lajosné, dr Mártonffy Marcelné, Kolozsváry Sándorné, Jantsovits Jenőné, Fényes Lórántné, Böszörményi Gézáné, Balogh Kálmánné, stb.

**Leányok:** Kiss Katika, Csernecky Mici, Huzella Böske, Szokolly Erzsike, Sztachó Duci, Wack Biri, Várnai Rózsika, Bige Berta, Géczy nővérek, Kiss Ibolyka, Wallner Jolly, Nagy Ferike, Bartsch Erzsike, Rech Tuci, Bodó Erzsike, Varró Zsófia, Darvas Rózsi, Gyémánt Piroska, Szokolly Klári, Balogh Ilonka, Karczos Margit, Racsok Duci, Tóth Mucuska, Jakoby Lujzika, Gyémánt Piroska, Sarkady Klári, Kolozsváry Sári és Margit, Balogh Ilonka, Barcza Margit.

## EGYESÜLETEK

**Altisztek nyugdíjpótló egyesülete.** Az állami és törvényhatósági altisztek és szolgák nyugdíjpótló egyesületének nagyvárad helyi bizottsága folyó hó 2-án az igazságügyi palota II. emelet 105. számú termében megtartott közgyűlésén a tisztikart újjá alakították. Elnöknek egyhangulag megválasztotta Csutha Sándor várnegyvei házfelügyelőt: II-od elnök: Vetési Lajos, pénztárnok: Duró Mihály, ellenőr: Dián István, jegyző: Bodor Károly, választmányi tagok: Peha József, Kovács József, Czirják Sándor, Szöllösy Lajos, Bodó József, Székely Sándor. Választmányi póttagok: Horváth Gergely, Gulyás Benjámin. Felügyelő bizottság: elnök: Futó Sándor, tagok: Pethő Ambrus és Nagy József.

## TÁVIRÁTOK

### Nagl utóda.

(Saját tud.) Vatikáni körökből az a hír terjedt el, hogy Nagl hercegérsek utóda Luger felszentelt püspök lesz.

### A tanítók fizetésrendezése.

(Saját tudósítónktól.) Ma délután a közoktatásügyi bizottság ülést tartott Zilinszky János elnöke alatt. Némi stiláris és lényegtelen módosítással elfogadták a Zichy-féle törvényjavaslatot a tanítók fizetésrendezéséről.

### Menelik halála.

(London, febr. 4.) Az African World értesülése szerint Menelik abessziniai király mult héten meghalt. Utódjául Dids Jasszu herceget kiáltották ki, aki mult szombaton nagy pompával vonult be a fővárosba.

### Páris, febr. 4.

Adisz-Abébából érkezett táviratok szerint Menelik király meghalt, de halálának hírét hivatalosan eddig még nem erősítették meg.

### A cárevics betegsége.

(München, febr. 4.) A cár Carszkoje-Szélóba meghívta Enderlein würzburgi egyetemi tanárt, hogy a cárevicset vizsgálja meg és tegyen jelentést arról, vajjon van-e kilátás arra, hogy a trónörökös meggyógyuljon. A tudós tanár legalább négy hetet fog a cári udvaron tölteni.

### El a határról!

(Bécs, febr. 4.) (Saját tud.) Bécsi és pétervári jelentések szerint 48 óra alatt a határra küldött összes csapatokat visszavonják és leszereltetik.

**Drinápolyt bombázzák.**

Berlin, febr. 4.

Szofiából jelentik hivatalosan, hogy Drinápoly bombázását újra megkezdték. De megindították a kapituláció iránt a tárgyalásokat is.

**IGAZSÁG-  
SZOLGÁLTATÁS**

§ **Csödbejutott cipőgyár.** A Szántó-féle cipőgyár részvénytársaság egy idő óta fizetési nehézségekkel küzdött, míg végre tegnap a törvényszék megnyitotta ellene a csődöt. Csődtömeggondnok dr. Frankó József ügyvéd lett.

§ **A féllábu koldus büne.** Vásári János berettyóújfalui koldus, nyomorék ember, aki alig tud járni a falábalával és mégis a múlt év nyarán olyan gonosztettre vete-medett, ami szinte hihetetlen a bűnügyek krónikájában. 1912. július 7-én Vágó Ferenc újfalui gazdával találkozott Berettyószentmárton községben Weisz Sándor kocsmájában. Együtt söröztek, majd Vágó Ferenc hazaindult. Később utánna ment Vásári János és a falusi gazdát az utszélén alva találta. Neki ment az alvó embernek és elrabolta tőle a pénztárcáját, amelyben körülbelül 50 korona készpénz volt. A pénz egy részét odaadta a sógorának Boj Imrénnek, hogy adja át azt az apjának. Boj Imre azonban a pénz nagy részét elmulatta. Tegnap tárgyalta az ügyet a nagyváradi esküdtbiróság Korn Lajos elnöklete alatt. Vásári Jánost 5 évi fegyházra, Boj Imrét pedig 6 havi börtönre ítélték. Az ítélet jogerős.

**KÖZGAZDASÁG****Gabona üzlet.**

Árnyzat a balkáni helyzet nyugodtabb felfogására lanya.

**Mai árfolyamok.**

Októberi buza	— — —	11.—
Áprilisi buza (1913.)	— — —	11.80
Októberi rozs	— — —	10.40
Áprilisi rozs (1913)	— — —	10.52
Októberi zab	— — —	11.82
Áprilisi zab (1913)	— — —	11.24
Szept. tengeri	— — —	7.74
Májusi tengeri (1913)	— — —	8.06

**Budapesti értéktőzsde.**

Magyar Általános Hitelbank nagyváradi fiókjának távirati jelentése.

Magyar hitelrészvény	—	786.—
Osztrák hitelrészvény	—	603.—
Jelzálogbank	—	418.—
Leszámitoló és pénzváltó	—	506.—
Magyar bank	—	531.—
Közuti vasút	—	651.—
Városi villamos	—	373.—
Salgótarjáni kőszén	—	713.—
Rimamurányi	—	689.—

**Regénycsarnok.****AZ ELHAGYOTT RÓMA.**

Történeti elbeszélés.

Irta: **Dús László.**

(Folytatás.) 11

— Pietró, — suttogta a leány, — itt a kötél.

Gaetano megfogta a hajcsomót.

— Kurta! — szólt vissza.

— Mit tegyünk! — kérdezte Paola.

— Oszd ketté, csavard össze mindeniket külön-külön.

Paola úgy tett, amint Pietró mondotta.

— Még is kurta, nem ér le a földszintig. Még valamit adj hozzá Paola.

A leány nem habozott, levetette ingét és Pietró kezébe adta.

Az ifju nem tudta, hogy mi az, amit kapott, érezte, hogy meleg, érezte illatát is, azt hitte, hogy a lepedő. szeszcsavarta, oda kötötte a hajfonathoz.

— Pietró! — szólt a leány, — a hajfonatot holnap a lorestói szent szüz oltára elé tedd.

Gaetano hallotta a szót, megértette a szavakat és míg a leány az ablaknál a hajfonat végét tartotta, az ifju leereszkedett a párkány segítségével a földszinti rész vasrácsos ablakáig, itt meghuzta az összecsavart inget és a hajfonattal együtt fejére hullt. Innen a menekülés könnyű volt.

A vasrácsos állva összeszedte a mentő anyagot, derekán körülkötötte, úgy hogy a fehér ing fölé csavarta a haját és a kerten keresztül a védfalig osont a fák között, itt felfutott a lőrésbe, majd onnét egy vastag pilléren, ami a védfal támaszául szolgált, lecsuszott a völgybe, körmeivel mérsékelvén a zuhanást, ami a pillér aljánál várakozott reá.

A hold nevetve nézte a kalandot, de mivel bűnösnek érezte magát, hamarosan egy felhődarab mögé bujt, hogy meg ne lássa valaki az 5 pirulását.

Másnap reggel, mikor Fiamma a leányhoz be ment, ennek fejét fehér főkötő takarta.

— Fiamma! — szólt Paola — ma nem fésülködöm.

— Mi az, Madonna! — kérde az asszony — még eddig nem történt soha.

— Hagy el, ne kérdezz! — felelt a leány — a fejemnek valami baja van, nem esnek jól, ha meghuznád hajam.

— Olyan finoman fogok bánni veled, mintha finom olaj esurogna rád, Madonna!

— Ha érintenéd is fájna! — válaszolt Paola.

Fiamma nem erősködött tovább, csak a fejét esóválta és úgy kérdezte magában.

— Mi történhetett itt? — az éjjel nem történt semmi, az bizonyos, erre megesküszöm az oltár előtt.

Mikor azonban a szobát takarította, az ablaknál, a selyemfüggöny alatt egy mandolint talált.

A szegény asszony elgondolkozott, majd kétségbe esett láttára, biztosra vette, hogy elkergetik a háztól, de hátha még bebörtönözik, talán halálra is ítélik, mert a Colonnák szédülesen nagy urak, biborosok és vezérek, szerencsétlen már ott látta magát a máglyán, hogy süti a tűz, csapkodja a láng, ég a teste, lelke, azt fogják rá mondani, hogy boszorkány és ez a kis, őt rézhurral ellátott hangszer az oka mindennek.

(Folyt. köv.)

A szerkesztésért felelős:

**Dr. VUCSKICS GYULA.**

HELYBEN TELEFON 11-75 VIDÉKEN

**FEST! TISZTIT!****vegyileg női, férfi és gyermek ruhákat.****MOS!**

gallér és kézelőket fényesre, csipke és szövet függönyök, bútor szövetek, papi és egyenruhák vegyileg tisztíttatnak.

Gyár: **Körözs-utca 13.**Felvételi üzlet:  
**Zöldfa Passage 93.****Mokos Sándor.****Fröhlich József**

viaszgyertya-gyártó, méz- és viaszkereskedése

Nagyvárad, Szent János-u.

Ajánlom a Főtisztelendő papság és a n. é. közönség részére templomi viaszgyertyáimat, padló-viaszt főzött állapotban, valódi akác-virág csemege mézet, hófehér lépesméz, mézeskalács különlegességeket. Tisztelettel

**Fröhlich József.**

Telefon 907.

Telefon 907

**VÁLLALATI HIRDETÉS.**

Van szerencsénk a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy 32 évi tapasztalataim és tanulmányaim után a mai kor igényeinek megfelelően

**építkezési irodát nyitottunk.**

Elvállaljuk épület építését, átalakításokat, csatornázásokat szakszerű kivitelben, szolid árak mellett. Nedves falak a legújabb találmány szerint teljesen szárazzá alakítjuk át felelősség mellett.

Szíves megbízásokat kérnek tisztelettel

**Kiss István és Fia**

képesített kőművesmester

Nagyvárad, Keskeny-utca 9. sz.  
Saját ház. Telefon 1118.

## Nagyvárad város tejközpontja

házhöz szállít pontos időben kitűnően kezelt tiszta palackozott tejet literenkint

**28 fillérért.**

Előzetes rendelésre legfinomabb teavaj, túró, hab és kávétejszín is szállítatik. Rendelések a városi tejközpont epreskerti telepére és a Szent László-téri hatósági tejkimérésbe intézendők, valamint telefon és a tejkihordó kocsisok útján is felvételnek.

Telefon 13-15. Telefon 13-15.

### A Biharmegyei Gazdák Áru és Hitelintézete

Nagyvárad, Nagypiac-tér, Andrányi-ház.

Befizetett alaptőke: 1.000.000 korona

Elfogad takarékléteteket, ha azok állandók 5<sup>o</sup>-os kamatoztatásra, továbbá folyószámlai betéteket is elfogad.

A betétkamatadót az intézet fizeti.

Folyószámla hitelt nyújt legkedvezőbb feltételek mellett.

Leszámitol váltókat a legelőnyösebb kamattal mellett gazdálkodók, kereskedők és iparosok részére és foglalkozik mindenemű bankszerű beszedésekkel (incassó olcsó díj mellett).

Előlegel nyújt értékpapirokra, terményekre és árukra; kölcsönöket ad előnyös törlesztés mellett.

Jelzálog és törlesztéses kölcsönöket folyószámla házakra és földbirtokokra.

## Belépési felhívás. A polgári takarékos és segélyszövetkezet

Kossuth Lajos-utca 4. szám

**1913. jan. 1-én megnyitotta  
18-ik évtársulatát.**

Az igazgatóság ez uton is felhívja Nagyvárad város és Biharmegye t. közönségét az új évtársulatba való belépésre. A belépés tetszésszerűen számú törzsbetét jegyzésével történik, melyek mindegyike után hetekint 1 kor. fizetendő a szövetkezet pénztárába. Vidéki tagok a befizetéseket postai csekk útján is eszközölhetik. Az új évtársulat 3 évig tart, melynek eltelté után a tagok az általuk ekként megtakarított tőkét az elért haszoneredményben való arányos részesedés mellett megkapják.

A szövetkezet célja, hogy tagjainak a heti befizetésekből tőkét gyűjtsön és hogy tagjai hitelnek, keresetnek és gazdálkodásának előmozdítása céljából nekik olcsó és kényelmes kölcsönöket nyújtson.

Kölcsönök adatnak:

- a) a heti befizetések 9 tizedrésze erejéig minden további biztosíték nélkül;
- b) ingatlanokra;
- c) elegendő biztosítékot nyújtó kézi zálogra;
- d) megfelelő kezesség mellett váltókra, kötelezvényre. A szövetkezetbe való belépés alkalmával törzsbetétenkint 50 fillér beiratási díj fizetendő és egy heti részlet befizetése után már mindenki megkapja törzsbetétü könyvecskéjét.

Az új évtársulatba belépők részére kölcsönök már most folyósítanak. A kölcsönökről kiállított kötelezvények bélyeg- és illetékmentesek.

A belépni szándékozók felkértenek, hogy a felvétel iránt üzlethelyiségünkben (Kossuth Lajos utca 4. szám) mielőbb jelentkezni sziveskedjenek Nagyvárad, 1912. december hó.

Tisztelettel

**A Polgári takarékos- és segélyszövetkezet  
igazgatósága.**

## Hirdetések

felvételnek a kiadóhivatalban.

## RUFF TESTVÉREK

épület- és géplakatos műhelye  
LUKÁCS GYÖRGY-UTCZA 26.

Mindenemű lakat s munkák, **vagszerkezetek, vízvezeték** javítások és **takarék-tűzhelyek** elsőrendű kivitelben.

**Gazdasági eszközök** készítése ugymint: ekék, boronák, borsajtók és szőlőzúzók stb. **Lancos kútaik** ugy tartósság, mint vízemelő képesség tekintetében minden eddigit fölülmúlnak. Mindenemű gépjavítások szakszerűen és gyorsan eszközöltenek.

## Közgyűlési meghívó.

Az «Egyesült biharmegyei kereskedelmi bank és központi takarékpénztár részvénytársaság Nagyváradon» 1913. évi február hó 8-ik napján délután 5 órakor tartja saját helyiségében

**rendes évi közgyűlését,**

melyre a t. részvényeseket ezennel tisztelettel meghívjuk.

**A közgyűlés tárgyai:**

- Igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése az 1912. évi üzleteredményről; az 1912. évi zárszámadások előterjesztése, a mérleg megállapítása és ennek kapcsán a felmentvény megadása.
- A tiszta nyereség felosztására vonatkozó határozathozatal.
- Jelentés a tisztii nyugdíj-alapról és ennek kapcsán az igazgatóság javaslata a tisztii nyugdíjszabályzat néhány szakaszának módosítására vonatkozólag.
- A választmányból kilépő tagok helyének betöltése.
- Alapszabályok 24., 35., 44. §-ainak módosítása.
- Esetleges indítványok.

Nagyvárad, 1913. január hó 21-én.

**Az igazgatóság.**

Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentését, valamint az évi mérlegeit az intézet helyiségében a hivatalos órák alatt bárki megtekintheti.

JEGYZET. A közgyűlésen az alapszabályok 12. §-a szerint csak oly részvényekkel lehet jogokat gyakorolni, melyek az intézet pénztárában a közgyűlést megelőzőleg, egy órával letételtettek vagy pedig ugyan ezen időpontig valamely más pénzintézetnél letétben lévő részvényekről szóló letétjegy tételtek le a pénztárnál.

## Kajári Dezső

villamosvilágítási vállalata

Nagyvárad, Beöthy Ödön-u. 46. sz.

Készíti a legmodernebb villamosvilágítási és erőátviteli házteléfono **csöngő berendezéseket**. Motor és dinamó tekercselések és szakszerű javítások. **Izléses kivitelű csillárokat rajzszerint készít és átalakít. Éjjeli ügyeletes szolgálat.**

**Telefonszám 1192.**

## Nagyvárad város VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Ertesítjük a t. közönséget, hogy a  
**Wolfram lámpák**

ára olcsóbb lett, **Wolfram** és egyéb izzólámpák nagy raktára **legolcsóbb áron** a közönség rendelkezésére áll. Telefon rendelésre ráfizetés nélkül házhöz szállítjuk.

**Egész éjjel ügyeletes szolgálat.**

**Költségvetések ingyen.**

Telefon szám 514.

Elvállaljuk villamosvilágítási és erőátviteli berendezések felszerelését.

**Csillárok,**

**ívlámpák**

állandóan nagy választékban kaphatók.

**Villamos motorok**

1/4 lóerőtől minden nagyságban.

Főszerelő telefonja 55. sz.

# Legolcsóbb bevásárlási források:

## Ha Ön

óráját jól és jutányos árban akarja megcsináltatni, hozza el **FEIN KÁLMÁN** óráshoz, Teletki-u. 9. Dr. Nemes ház. Villanyos megállóhely. —

**Órákban állandó nagy raktár.**

Alapított 1893. **Freund Benjámín** Alapított 1893.

műorás, ékszerész és látszerész  
Nagyvárad, Rákóci-ut, Széchenyi-szálloda épület.

## RITKA ALKALOM.

Üzletem átalakítása miatt a teljes raktáramat kiárulom eddig nem létező leszállított árban, arany-, ezüst-, nikkal órákat, aranyláncokat, gyűrűket, fül-függőket és más ékszerneműket, kina ezüst tárgyak, ingaórák, látszereknél 50% engedmény.

## Izsák Lidia

mellfűzői, amelyek bécsi modellek szerint készülnek, országos nagy népszerűségnek örvendenek a hölgyközönség körében. Megrendelhető mérték szerint,  
Nagyvárad, Nagy Sándor-u. 1.  
Fűző üzlet: TELEFON 1-53. szám.

## Mezey János és Társa

fűszer, csemege kereskedése  
Nagyváradon, szt. László-tér és Teletki-utca sarok.

**Szolid üzlet többet nem ad, de kevesebbet sem.**

## Hallatlan

olcsó árban készít Piski Ferenc cipész úri és női cipőket csak egy próba és ön meg fog győződni

**Szent János-utca** sarok. Schvare Farkas-féle házban.

## HA A KOSSUTH-

utczába vezetni útja, keresse fel a legjobb hírnévnek örvendő

## KEPES ETEL

varró- és himző előnyomdáját, ahol bevásárlásait a legolcsóbban eszközölheti kézi munka anyagokban.

Izléses arany- ezüst ékszerek, finom, órák legolcsóbban kaphatók

Szilágyi Geza és Ts-nál  
**Rákóci-ut**

Telefon. 630.

## Táray Sándor

telefon 558. telefon 558.

## NAGYVÁRAD

Körözs-utca 11. sz.

Épület és műlakatos vízvezeték és vasszerkezeti munkák.

## NE ADJUK

pénzünket idegen cégnek, vegyünk

## lánckútat

MÁRKUJZ JÓZSEFNÉL

Akadémia-u. 1. sz.

## Cukrász

sütemények minden alkalomra házhoz szállítással jutányos árban eszközöltetnek. Meghívásra házhoz küldök, levelekre válaszolok. Vidékre napi expedíálás.

**Molnár János cukrász**

Kolozsvári-u. 50.

## Oláh Sándor

épület- és műlakatos  
Beöthy Ödön-u. 43.

Elvállal minden e szakmába vágó új munkákat és javításokat jutányos árban. Takarékos tüzhelyek állandóan ratáron. Költségvetést kívánatra küldök.

Alapított 1895-ben.

Deo Adiuvante!

## Imrek Károly

épület és műbutor asztalos N.-Várad, Alapi-utca 10. szám.

Alapított 1895-ben.

## Udvari kávéház

családok kellemes szórakozó helye. Esténként Bebe Kálmán teljes zenekarával hangversenyez. — Bejárat

Szt. László-tér és

Zöldfa-utca.

## FELDSTRICK KÁLMÁN

könyvkötészete és dobozgyártása

NAGYVÁRAD, Rákóci-ut, Moskovits palota

Biharmegye és N.-Várad város kir. ítélőtábla és a megyei főszolgabírók és körjegyzőségek szerződéses szállítója.

## ROZSNYAY JÓZSEF

műasztalos, Nagyvárad Kolozsvári-u. 77.

Legnagyobb városaimban évek során át szerzett gyakorlati ismereteim lehetővé teszik, hogy a mai közönség részére a művészi kivitelű különlegességi munkákat is kellő szak tudással a leppontosabban elvégezzem. Készítek továbbá: modern háló, szalon, bútor és üzleti-berendezéseket, portálokat, lakás- és kastély-berendezéseket minden still és kivitelben a legszolidabb árak mellett. Egy kísérlet elengedő, hogy a t. úri közönség bizalmát továbbra is kiérdemeljem.

Tisztelettel ROZSNYAY JÓZSEF, műasztalos.

Szántó Dezső

első

nagyvárad

REDÖNY-

GYÁRA Rulikovszky-ut

TELEFON 491.

## Jenny Jenő

órák, ékszerész és látszerész Ajánlja dúsán felszerelt óra és ékszer nagy raktárát jutányos árban. Szent János-u. 39. sz. Óra és ékszer javításokat pontosan eszközölközök.

Tanuló felvétetik.

Kerékpár varrógép s gramophon javításokat készíttetni legelőnyösebb

## Horvát Béni

mechanikusnál,

Kossuth Lajos-utca 18.

Az összes alkatrészek állandóan raktáron.

TELEFON 1038. szám.

## Haas Lajos

Gáz és villanyberendezési vállalat.

Elvállal mindennemű gáz és villanyberendezéseket és jókarbantartását.

TELEFON 1038. sz.

## PENCZ JÁNOS

(cipész, szaklparos.)

NAGYVÁRAD,

Szt. János-u. 34.

Készít mérték szerint úri és női (Orthoepéd cipőket is) jutányos árban mérték szerint. Meghívásra házhoz jövök.

## Petry Árpád

órák- és műszerész

Nagyvárad, Rákóci-ut 9.

Taroly és Risztó mellett, a Rimanóczy-palotával szemben Mindennemű műszerész munkák szakszerű javítása elfogadjatik.

Alapított 1880-ban

Schopper György

utóda veje

Rohoska Pál

Villanyerőre berendezett gépjármű, vas és rézöntőde

NAGYVÁRAD,

Sánc-utca 22. sz.

Uj keztüis és sérvkötő készítő!!

Keztük mérték után gyorsan es legjutányosabb árban készíttetnek. B. áli keztük 70 cm. hosszú, csak 6 korona. Tisztítások és javítások azonnal eszközöltetnek. Ruganyos sérvkötők 4 korona. HORVÁTH R. Nagyvárad, Szt János-utca

Költözködéskor a legcélszerűbb

## HIRNM és FIA

villamossági vállalatához fordulni

Kossuth Lajos-u. 16. sz.

Nagy esillárraktár.

Telefon 10-54.

Telefon 10-54.

## Györy Sándor

villanyerőre berendezett köses és köszörűdjé Kert-utca, 4. szám.

Elvállal mindennemű speciál köszörűléseket és javításokat, haj- és szakál vágó és lónyíró gépet, zsillette és mindentéle más borotvák köszörűlését pontosan eszközölközök.

## RUM és LIKÖR

házilag való készítéséhez legjobb essentiák :: kaphatók ::

VADÁSZ ALBERT

„Angyal” drogueriában BÉMER-TÉR.

## Névjegyek

a legolcsóbban beszerezhetők:

Szent László-nyomda r.-társ.-nál  
Szilágyi Dezső-utca 5. sz.

Villamos berendezéseket, u. m. magánépületek világítási felszereléseit, csengő házi telefon, ipartelepek, gyárak, és malmok. Villamos világítási és erőátviteli berendezéseit pontosan és szakavatottan készít

## SZENES SÁNDOR

villamos berendezési vállalat Szalárdi-u. 9. Költségvetéssel díjtalanul szolgálók, meghívásra azonnal jövök.

Ha a Szent János-utca

vezeti útja, keresse fel a

Szerecsen Királyt,

ahol a legolcsóbban lehet

vásárolni harisnyát,

keztüt, trikót, csipkét.

Hímzések és szalagok, fehérneműek,

rövidárak nagy választékban. Szives pártfogást kér

JUNGERLEIDER SALAMON

Szt János-utca 4.

Telefon 10-87. Telefon 10-87.

**A legmodernebb bútorokat**

készíti

**Kovács Zsigmond**

műasztalos

Szacs vay-u. 70. sz.

Géperőre berendezve.

Telefon vagy levelezőlap nívásra  
azonnal megjelenek.

Terv és költségvetés díjtalan.

**Sarkady és Szánthó**  
**TORONYÓRA GYÁRA**

Nagyvárad, Damjanits-utca 30.

Ajánlja 1 hétköznap  
egyszer felhuzandó és  
napban egyszer felhu-  
zandó toronyórát  
„szegecs“ és „szabad-  
lengésű“ járattal, réz  
kerekekkel. Olcsó árak.  
**TÖBBÉVI JÓTÁLLÁS.**Villanyerő  
berendezés.Arjegyzék kívánatra.  
Saját ház.**Ha nincs meglegedve**szabójával, mert drága vagy rossz-  
szul szab vagy nem pontos, szóval bármilyen okból. Keresse fel **DARABONT**  
**ÉY. és TARSÁ** uriszabó céget Szilvási Dezső-u. 6.  
(Sonnenfeld-palota) és meglepi az ottani szolid,  
olcsó, kifogástalan kiszolgálással és gyászruhák  
24 óra alatt. Vidékről egy keltöltött öltönyről újat  
készítenek. Valódi angol szövetek.

Helyi és vidéki telefon 980.

Orvosilag több száz esetben ajánlva.

10-39. Telefon 10-39.

**KEPES ELEK**orvosi kötszerész üzlete Nagy-  
Várad, «Sas-passage» átjáró.

Ajánlja saját készítményű

**sérvkötőit,**szuszpenzorionok fecskendő és  
betegápolási cikkeit, u. m. egye-  
nestartók, haskötők, ágytálcák,  
bidég.

anatómiai sérvkötők

a melyek a sérvet állandóan  
visszatartják, műlábak és mű  
végtagok, támgépek, gummi cikkek, harisnyák stb. és  
a még fel nem sorolható cikkek. Külön pró-  
baterem női és férfi kiszolgálásra.  
Óriási nagyraktár. Tisztviselők és  
iparosoknak árengedmény.**Házi csatornázást**

szakszerűen készít

**Kondor Dezső Nagyvárad**

Nagy piac-tér Telefon 969. Gyár 1062

Cement, gipsz, nád, fedéllemez, cserép  
kőpor, oltott mész stb. eladás.

Telefon 12-64.

**ÉHIK ANTAL**épület- és díszmű bútor asztalos  
Sanc-utca a kalapgyár épületében.Állandóan raktáron tart saját készítményű modern  
bútorokat, háló-szoba és ebédlő-szoba berendezéseket  
stb. Ugyanott félig használt bútorok is kaphatók.

Telefon 12-64.

Igen kellemes, biztos és kitűnő,  
gyorsan használó szer köhögés,  
hurut, meghűléstől eredő rekedt-  
ségnél a **FARKAS-féle****hurut-szeletke**

Egy doboz ára 60 fillér.

Kapható: **FARKAS ISTVÁN**„**APOLLÓ**“ drogueriájában

Nagyvárad, Rimanócy-palota

Rákóczi-ut 7/b.

**K O R C S O L Y A****különlegességek****TARSOLY és RISZTÓ vaskereskedésében****== Nagyvárad, Rákóczi-ut. Telefon 390. ==**

100 kiló Porosz szalon fűtőszén 50 kilós zsákokban kimérve házhoz szállítva K 5.—